

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja

Druk nr 3444

SPRAWOZDANIE

KOMISJI SPRAWIEDLIWOŚCI I PRAW CZŁOWIEKA

**o rządowym projekcie ustawy o prawie pomocy
w postępowaniu w sprawach cywilnych
prowadzonym w państwach członkowskich Unii
Europejskiej (druk nr 3261)**

Marszałek Sejmu, zgodnie z art. 37 ust. 1, art. 40 ust. 1 i art. 95 b Regulaminu Sejmu – po zasięgnięciu opinii Prezydium Sejmu – skierował w dniu 21 września 2004 r. powyższy projekt ustawy do Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka do pierwszego czytania.

Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz rozpatrzeniu tego projektu ustawy na posiedzeniach w dniach 14 października i 17 listopada 2004 r. i po wysłuchaniu oświadczenia przedstawiciela Komitetu Integracji Europejskiej, że projekt ustawy zawarty w sprawozdaniu jest zgodny z prawem Unii Europejskiej

wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy załączony projekt ustawy.

Warszawa, dnia 17 listopada 2004 r.

Sprawozdawca

/-/Stanisław Rydzoń

Przewodnicząca Komisji

/-/Katarzyna Maria Piekarska

Projekt

USTAWA
z dnia 2004 r.

**o prawie pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonym
w państwach członkowskich Unii Europejskiej¹⁾**

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1.

1. Ustawa określa:

- 1) zasady, warunki i tryb przyznawania osobom fizycznym mającym miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej prawa pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych, które ma być wszczęte lub jest prowadzone w Polsce;
- 2) zasady, warunki i tryb przyznawania osobom fizycznym mającym miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu w Rzeczypospolitej Polskiej prawa pomocy na potrzeby postępowania w sprawach cywilnych, które ma być wszczęte lub jest prowadzone w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

2. Jeżeli osoba fizyczna ubiegająca się o przyznanie jej prawa pomocy lub korzystająca z tego prawa, zwana dalej „wnioskodawcą”, nie ma obywatelstwa państwa członkowskiego Unii Europejskiej, przepisy ustawy stosuje się do niej wówczas, gdy przebywa na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej zgodnie z prawem tego państwa.

3. Państwem członkowskim Unii Europejskiej w rozumieniu ustawy jest każde państwo członkowskie Unii Europejskiej z wyłączeniem Królestwa Danii, zwane dalej „państwem członkowskim”.

¹⁾ Przepisy niniejszej ustawy wdrażają dyrektywę 2003/8/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. przyjętą w celu usprawnienia dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sporach transgranicznych poprzez ustanowienie minimalnych wspólnych zasad odnoszących się do pomocy prawnej w sporach o tym charakterze (Dz.Urz. WE L 26 z 31.01.2003).

Art. 2.

O możliwości ubiegania się o prawo pomocy decyduje miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu w dacie złożenia wniosku o przyznanie tego prawa do organu właściwego według art. 8 lub art. 21. Późniejsza zmiana miejsca zamieszkania lub zwykłego pobytu przez wnioskodawcę nie wpływa na możliwość ubiegania się o przyznanie lub korzystania z prawa pomocy.

Art. 3.

W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania w przedmiocie przyznania prawa pomocy stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.²⁾) oraz ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 88, z późn. zm.³⁾).

Rozdział 2

Prawo pomocy w postępowaniu prowadzonym w Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 4.

Wnioskodawca mający miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu w innym państwie członkowskim może ubiegać się o przyznanie prawa pomocy w postępowaniu, które ma być wszczęte lub jest prowadzone w Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie i na warunkach określonych w przepisach niniejszego rozdziału.

Art. 5.

1. Prawo pomocy obejmuje:

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255 oraz z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783 i Nr 172, poz. 1804.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2002 r. Nr 233, poz. 1955 oraz z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 96, poz. 874 i Nr 139, poz. 1323.

- 1) zwolnienie od kosztów sądowych;
 - 2) ustanowienie adwokata albo radcy prawnego - jeżeli to możliwe, władającego językiem zrozumiałym dla wnioskodawcy - w celu świadczenia przez niego pomocy prawnej, w szczególności udzielenia wnioskodawcy niezbędnej porady prawnej oraz występowania w jego imieniu przed sądem;
 - 3) ponoszenie przez Skarb Państwa niezbędnych kosztów podróży wnioskodawcy związanych z nakazaniem przez sąd jego osobistym stawiennictwem, jeżeli wnioskodawca nie może być przesłuchany w inny sposób.
2. Przepisy o przyznaniu prawa pomocy, w zakresie dotyczącym ustanowienia adwokata lub radcy prawnego oraz pokrycia niezbędnych wydatków, o których mowa w ust. 1 pkt 3, mają odpowiednie zastosowanie do wnioskodawcy korzystającego z ustawowego zwolnienia od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych według prawa polskiego.

Art. 6.

1. Prawo pomocy może być pełne albo częściowe.
2. Pełne prawo pomocy obejmuje całkowite zwolnienie od kosztów sądowych, ustanowienie adwokata albo radcy prawnego oraz pokrycie niezbędnych wydatków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3.
3. Częściowe prawo pomocy obejmuje ustanowienie adwokata albo radcy prawnego, a ponadto może obejmować:
 - 1) częściowe zwolnienie od opłat sądowych i wydatków albo
 - 2) częściowe zwolnienie od opłat sądowych i wydatków oraz częściowe zwolnienie od niezbędnych wydatków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3.
4. Częściowe zwolnienie od opłat sądowych lub wydatków polega na zwolnieniu od poniesienia ułamkowej ich części i w takim samym ułamku rozciąga się na postępowanie wykonawcze albo egzekucyjne.

Art. 7.

1. Prawo pomocy może być przyznane wnioskodawcy na jego wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w jego toku. Wniosek jest wolny od opłat sądowych.
2. Wniosek sporządza się na piśmie w języku polskim albo w języku angielskim. Jeżeli dokumenty uzasadniające wniosek nie są sporządzone w jednym z tych języków, do wniosku dołącza się ich tłumaczenie na język polski lub język angielski dokonane przez osobę uprawnioną według prawa państwa członkowskiego do dokonywania tłumaczeń.

Art. 8.

1. Wniosek o przyznanie prawa pomocy składa się w sądzie, w którym ma być wszczęte lub jest prowadzone postępowanie rozpoznawcze. Jeżeli wniosek dotyczy przyznania prawa pomocy w postępowaniu wykonawczym albo egzeku-

cyjnym, składa się go w sądzie rejonowym, w którego obszarze właściwości jest lub ma być wykonane orzeczenie lub prowadzona egzekucja.

2. Wniosek o przyznanie prawa pomocy można złożyć również za pośrednictwem Ministerstwa Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej lub za pośrednictwem wyznaczonego w tym celu właściwego organu państwa członkowskiego, w którym wnioskodawca ma miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu. Ministerstwo Sprawiedliwości niezwłocznie przekazuje wniosek do właściwego sądu.

Art. 9.

1. Wniosek o przyznanie prawa pomocy powinien zawierać oświadczenie wnioskodawcy obejmujące dane o jego stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania. Do wniosku dołącza się dokumenty potwierdzające zawarte w nim dane oraz dokumenty potwierdzające obywatelstwo, miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu wnioskodawcy, a jeżeli wnioskodawca nie ma obywatelstwa państwa członkowskiego - dokument potwierdzający, że wnioskodawca przebywa na terytorium państwa członkowskiego zgodnie z prawem tego państwa.
2. Wniosek o przyznanie prawa pomocy może być złożony na urzędowym formularzu.

Art. 10.

1. Jeżeli oświadczenie wnioskodawcy zawarte we wniosku o przyznanie prawa pomocy jest niewystarczające dla oceny rzeczywistego stanu rodzinnego, majątku i dochodów wnioskodawcy albo budzi wątpliwości co do prawdziwości, sąd wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia braków w wyznaczonym terminie, nie dłuższym niż miesiąc.
2. Uzupełnienie braków wniosku następuje przez złożenie dodatkowych wyjaśnień lub dokumentów. Dokumentami tymi mogą być w szczególności odpisy zeznań podatkowych, wyciągi lub wykazy z posiadanych rachunków bankowych, depozytów bankowych, papierów wartościowych oraz zaświadczenia o wysokości wynagrodzeń za pracę, honorariów i innych należności i otrzymywanych świadczeń, w tym emerytur, rent i alimentów.

Art. 11.

Jeżeli wnioskodawca mimo wezwania nie uzupełni braków wniosku w zakreślonym terminie, sąd rozpoznaje wniosek na podstawie przedstawionych danych.

Art. 12.

1. W przedmiocie wniosku o przyznanie prawa pomocy orzeka sąd.
2. Sądem właściwym do rozpoznania wniosku jest sąd, przed którym ma być wszczęte lub jest prowadzone postępowanie rozpoznawcze. Jeżeli wniosek dotyczy przyznania prawa pomocy w postępowaniu wykonawczym albo egzekucyjnym, właściwy jest sąd rejonowy, w którego obszarze właściwości jest lub ma być wykonane orzeczenie lub prowadzona egzekucja.

3. Postanowienie sądu może być wydane na posiedzeniu niejawnym.

Art. 13.

1. Sąd przyznaje prawo pomocy, jeżeli wnioskodawca wykaze, że nie jest w stanie ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny kosztów postępowania, o których mowa w art. 5 ust. 1.
2. Pełne prawo pomocy sąd przyznaje, gdy wnioskodawca wykazał, że nie jest w stanie ponieść jakichkolwiek kosztów postępowania, a częściowe - gdy wykazał, że nie jest w stanie ponieść pełnych kosztów postępowania.

Art. 14.

1. Jeżeli wnioskodawca ubiega się o prawo pomocy w postępowaniu o uznanie orzeczenia wydanego w innym państwie członkowskim albo o stwierdzenie wykonalności takiego orzeczenia lub ugody zawartej przed sądem innego państwa członkowskiego lub dokumentu urzędowego sporządzonego w innym państwie członkowskim, albo w postępowaniu egzekucyjnym lub wykonawczym, które jest lub ma być prowadzone na podstawie takiego orzeczenia, ugody lub dokumentu, i korzystał z prawa pomocy w innym państwie członkowskim, w którym prowadzone było postępowanie zakończone wydaniem orzeczenia lub zawarciem ugody albo w którym został sporządzony dokument, sąd może odmówić przyznania prawa pomocy lub przyznać je w mniejszym zakresie tylko w razie istotnej zmiany sytuacji majątkowej lub rodzinnej wnioskodawcy, która wystąpiła po przyznaniu mu prawa pomocy w innym państwie członkowskim.
2. Sąd nie jest związany przyznaniem wnioskodawcy prawa pomocy w innym państwie członkowskim wyłącznie na potrzeby postępowania, które ma być wszczęte lub jest prowadzone w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 15.

1. Jeżeli wnioskodawca nie wykazał, że istnieją okoliczności, o których mowa w art. 13 ust. 1, w tym nie przedstawił wszystkich wymaganych danych, o których mowa w art. 11, sąd odmawia przyznania prawa pomocy.
2. Sąd odmawia przyznania prawa pomocy także w razie oczywistej bezzasadności dochodzonego roszczenia lub obrony praw.

Art. 16.

1. Wnioskodawca korzystający z prawa pomocy obejmującego zwolnienie od kosztów sądowych nie wnosi opłat sądowych i nie ponosi wydatków, które ponosi za niego Skarb Państwa w całości lub w części objętej zwolnieniem. Zwolnienie od wydatków obejmuje w szczególności ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów tłumaczenia dokumentów niezbędnych do rozstrzygnięcia sprawy, których złożenia wymaga sąd lub inny właściwy organ albo które składa wnioskodawca, a także kosztów podróży i niezbędnych wydatków świadków wezwanych do sądu na żądanie wnioskodawcy, jeżeli nie mogą być przesłuchani w inny sposób.

2. Skarb Państwa ponosi koszty ustanowienia adwokata albo radcy prawnego, które obejmują:
 - 1) wynagrodzenie odpowiednio według stawek opłat za czynności adwokatów albo czynności radców prawnych ustanowionych z urzędu, określone w odrębnych przepisach;
 - 2) niezbędne, udokumentowane wydatki adwokata albo radcy prawnego, w szczególności wydatki związane z porozumiewaniem się w niezbędnym zakresie z wnioskodawcą niewładającym językiem polskim za pośrednictwem tłumacza, w tym tłumaczeniem rozmów pełnomocnika z wnioskodawcą poza czynnościami sądowymi; wynagrodzenie tłumacza pośredniczącego w porozumiewaniu się adwokata albo radcy prawnego z wnioskodawcą nie może przekraczać stawek przewidzianych w przepisach o wynagrodzeniu tłumaczy przysięgłych.

Art. 17.

1. Na uzasadniony wniosek ustanowionego adwokata albo radcy prawnego przewodniczący albo sąd może przyznać zaliczkę na pokrycie wydatków, o których mowa w art. 16 ust. 2 pkt 2.
2. Wnioskodawcy korzystającemu z prawa pomocy obejmującego koszty, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3, przewodniczący albo sąd może przyznać zaliczkę na ich pokrycie.
3. Osoba, której przyznano zaliczkę, jest obowiązana rozliczyć się z niej, na podstawie rachunków, w terminie miesiąca od jej otrzymania, nie później jednak niż przed wydaniem postanowienia w przedmiocie kosztów.
4. Na postanowienie oraz zarządzenie o odmowie przyznania zaliczki osobie uprawnionej do jej otrzymania przysługuje zażalenie. Zażalenie jest wolne od opłat sądowych.

Art. 18.

1. Sąd cofa przyznane prawo pomocy w całości lub w części, jeżeli po jego przyznaniu ujawnią się okoliczności wskazujące na to, że podstawy przyznania prawa pomocy nie istniały lub przestały istnieć.
2. W razie cofnięcia przyznanego prawa pomocy wnioskodawca obowiązany jest uiścić wszystkie należne opłaty sądowe, pokryć wynagrodzenie ustanowionego dla niego adwokata albo radcy prawnego oraz zwrócić wydatki i koszty, które poniósł za niego Skarb Państwa. Jeżeli okoliczności uzasadniające przyznanie prawa pomocy istniały w chwili składania wniosku, sąd może obciążyć wnioskodawcę tymi obowiązkami tylko częściowo, stosownie do zmiany, jaka nastąpiła w jego sytuacji rodzinnej, majątku i dochodach.
3. Postanowienie sądu może być wydane na posiedzeniu niejawnym.

Art. 19.

1. Na postanowienie sądu pierwszej instancji o odmowie przyznania prawa pomocy lub jego cofnięciu przysługuje zażalenie. Zażalenie jest wolne od opłat sądowych.
2. Postanowienie o odmowie przyznania prawa pomocy lub o jego cofnięciu sąd uzasadnia z urzędu.

Art. 20.

Przyznanie prawa pomocy nie zwalnia wnioskodawcy od obowiązku zwrotu kosztów postępowania przeciwnikowi, jeżeli obowiązek taki wynika z innych przepisów.

Rozdział 3

Prawo pomocy w postępowaniu prowadzonym w innym państwie członkowskim

Art. 21.

Wnioskodawca, który ma miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu w Rzeczypospolitej Polskiej, ubiegający się o prawo pomocy w postępowaniu, które ma być wszczęte lub jest prowadzone w innym państwie członkowskim, może złożyć wniosek o przyznanie tego prawa również za pośrednictwem sądu okręgowego właściwego dla miejsca jego zamieszkania lub zwykłego pobytu w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 22.

1. Wniosek sporządza się na urzędowym formularzu, o którym mowa w art. 9 ust. 2, w języku polskim oraz w języku wymaganym przez prawo państwa członkowskiego, do którego wniosek ma być przekazany.
2. Do wniosku dołącza się dokumenty potwierdzające zawarte w nim dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania wnioskodawcy oraz dokumenty potwierdzające obywatelstwo, miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu wnioskodawcy, a jeżeli wnioskodawca nie ma obywatelstwa państwa członkowskiego – dokument potwierdzający, że wnioskodawca przebywa w Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z prawem polskim. Dokumenty te składa się także w tłumaczeniu na język wymagany przez prawo państwa członkowskiego, do którego wniosek ma być przekazany, dokonany przez osobę uprawnioną do dokonywania tłumaczeń według prawa państwa członkowskiego.

Art. 23.

1. Sąd, do którego wpłynął wniosek o przyznanie prawa pomocy w innym państwie członkowskim, bada, czy wniosek odpowiada warunkom formalnym określonym w art. 22.
2. Jeżeli wniosek nie odpowiada warunkom, o których mowa w art. 22, przewodniczący wzywa do jego uzupełnienia lub poprawienia, wskazuje braki we wnio-

sku, udziela wskazań co do sposobu ich usunięcia, zakreślając wnioskodawcy stosowny termin.

3. W razie nieusunięcia przez wnioskodawcę w terminie braków przewodniczący zwraca wniosek.
4. Na zarządzenie o zwrocie wniosku przysługuje zażalenie. Zażalenie jest wolne od opłat sądowych.

Art. 24.

1. Sąd odmawia przekazania wniosku właściwemu organowi innego państwa członkowskiego, jeżeli wniosek jest oczywiście bezzasadny albo dotyczy sprawy, która nie jest objęta zakresem stosowania ustawy.
2. Postanowienie o odmowie przekazania wniosku może być wydane na posiedzeniu niejawnym.
3. Na postanowienie o odmowie przekazania wniosku przysługuje zażalenie. Zażalenie jest wolne od opłat sądowych.

Art. 25.

1. Sąd przekazuje wniosek o przyznanie prawa pomocy właściwemu organowi innego państwa członkowskiego w terminie 15 dni od dnia wniesienia do sądu prawidłowo sporządzonego wniosku w języku wymaganym przez prawo państwa członkowskiego, do którego wniosek ma być przekazany, wraz z dokumentami uzasadniającymi wniosek przetłumaczonymi na ten język, a jeżeli wniosek wymagał poprawienia lub uzupełnienia – w terminie 15 dni od dnia usunięcia jego braków.
2. Do wniosku dołącza się formularz przekazania wniosku o przyznanie prawa pomocy, wypełniony przez sąd w języku wymaganym przez prawo państwa członkowskiego, do którego wniosek ma być przekazany.

Art. 26.

Wnioskodawca, który złożył wniosek o przyznanie prawa pomocy w postępowaniu, które ma być wszczęte lub jest prowadzone w innym państwie członkowskim, za pośrednictwem sądu okręgowego, może uzyskać także w Rzeczypospolitej Polskiej prawo pomocy na potrzeby tego postępowania w zakresie:

- 1) zwolnienia od wydatków obejmujących koszty tłumaczenia wniosku o przyznanie prawa pomocy w innym państwie członkowskim oraz niezbędnych dokumentów uzasadniających ten wniosek;
- 2) ustanowienia adwokata albo radcy prawnego w celu udzielenia przez niego wnioskodawcy pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej na potrzeby postępowania, które ma być wszczęte lub jest prowadzone w innym państwie członkowskim, do dnia otrzymania wniosku o przyznanie prawa pomocy przez właściwy organ tego państwa członkowskiego.

Art. 27.

Skarb Państwa ponosi koszty ustanowienia adwokata albo radcy prawnego oraz tłumaczenia, o którym mowa w art. 26 pkt 1. Przepis art. 16 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 28.

1. W przedmiocie wniosku o przyznanie prawa pomocy orzeka sąd. Wniosek jest wolny od opłat sądowych.
2. Postanowienie może być wydane na posiedzeniu niejawnym.

Art. 29.

Sąd przyznaje wnioskodawcy prawo pomocy, w zakresie o którym mowa w art. 26, jeżeli wnioskodawca wykaże, że nie jest w stanie ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny kosztów, o których mowa w art. 5 ust. 1.

Art. 30.

Adwokat lub radca prawny ustanowiony dla osoby korzystającej z prawa pomocy, o którym mowa w art. 26, działa do chwili, w której zostanie poinformowany przez sąd o otrzymaniu wniosku o przyznanie prawa pomocy w innym państwie członkowskim przez właściwy organ tego państwa.

Art. 31.

Do odmowy przyznania i cofnięcia przyznanego prawa pomocy, o którym mowa w art. 26, przepisy art. 18 i 19 stosuje się odpowiednio.

Art. 32.

Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór i sposób udostępnienia urzędowego formularza wniosku o przyznanie prawa pomocy, o którym mowa w art. 9 ust. 2, kierując się wymaganiami przewidzianymi dla wniosków o przyznanie prawa pomocy, potrzebą zawarcia w nich odpowiednich pouczeń ułatwiających wypełnienie wniosku i koniecznością zapewnienia ich dostępności osobom zainteresowanym;
- 2) wzór urzędowego formularza przekazania wniosku o przyznanie prawa pomocy, o którym mowa w art. 25 ust. 2, mając na względzie konieczność udostępnienia państwom członkowskim Unii Europejskiej, do których jest kierowany, danych umożliwiających nadanie wnioskowi o przyznanie prawa pomocy prawidłowego biegu.

Art. 33.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.